

Reportatge Text: **Xènia Dyakonova** Il·lustració: **Guillem Cifré**

Potser m'equivo-
voco, però
m'agrada pen-
sar que el fet
que la magnífi-
ca *Introducció*
a la Ilíada, de
Jaume Pòrtu-
las, s'hagi venut tant demostra
que a Catalunya hi ha molta gent
interessada en la poesia i en els
seus orígens. M'agrada pensar,
també, que els poetes moderns,
en general, acostumen a tenir-li
simpatia a Homer, fins i tot una
mena d'afecte filial, tot i que, evi-
dentment, se n'han distanciat
molt en tots els sentits. Més con-
cretament, podríem dir que la
jove poesia catalana i el cantor
cec de Quios són dos pols pràcti-
cament oposats.

Tanmateix, hi ha una caracte-
rística important que comparteixen:
l'oralitat. Si una tarda aneu
a l'Espai Mallorca, a l'Heliogàbal
o a l'Elèctric –tres dels locals on
es llegeix, es recita i es representa
la poesia d'ara– segurament
sentireu uns textos que, en la
majoria dels casos, estan fets no
tant perquè els llegeixin sinó per-
què els escoltin. Igual que Homer
en la seva Grècia arcaica, els jo-
ves autors catalans s'adrecen a
un públic multitudinari, més que
no pas a un lector individual.
Això fa que la lectura pública dels
poemes, des del punt de vista
dels seus creadors, sigui tan im-
portant com el procés d'escriure.
Desgraciadament, això li importa
tan poc a l'Ajuntament de Barce-
lona, que decideix tancar provi-
sionalment les sessions poèti-
ques al local més emblemàtic:
l'Horiginal, on es feien amb un
gran èxit i amb una regularitat
extraordinària. L'excusa oficial
és un problema amb la llicència
d'activitats; esperem, però, i des-
itgem que aquest tràngol legal
es resolgui aviat, i que el bar amb
més tradició poètica de la ciutat
torni a oferir-nos, com abans, els
seus recitals dels dimecres.

Presència escènica envejable

En efecte, cada setmana teníem
ocasió de comprovar que molts
dels que es reunien a l'Horiginal
per actuar davant dels assistents
agraïts tenien una presència es-
cènica envejable, i una capacitat
extraordinària per entusiasmar
els espectadors. El poeta jove, un
cop damunt de l'escenari, es con-
verteix en autor i actor alhora.
L'expressió, la dicció, l'entonació
i els gestos esdevenen tan signifi-
catius com els versos que recita,
cosa que apropa la poesia al tea-
tre. En aquest camp, hi destaca
la figura exuberant de Jaume C.
Pons Alorda, nascut el 1984 a

VERSISIO

(H)original

La lectura pública de poemes és ben viva a Barcelona en locals com ara l'Heliogàbal, l'Espai Mallorca i l'Elèctric. L'Ajuntament, però, ara impedeix, per motius burocràtics, que continuïn els recitals poètics al local més emblemàtic: l'Horiginal

Caimari, Mallorca, i autor de 10
poemaris, alguns encara en
premsa. En un dels seus llibres
més recents, *Cilici*, fa un autore-
trat interior ben curiós: "Miro
dintre meu: / epopeia d'intestins
/ incendiats de llum". En efecte,
un esclat d'energia, vitalitat i op-
timisme, així com una escriptura
molt visceral són propis
d'aquest poeta, que amb les seves
recitacions sempre ha creat un
ambient d'eufòria entre el públic
horiginalenc.

Se'l podria inscriure dintre
d'un corrent caracteritzat per

l'exaltació absoluta dels sentits,
de la llibertat personal, del sexe
i de l'ego en totes les seves ma-
nifestacions, un corrent al qual
pertanyen en la mateixa mesu-
ra Pau Vadell (Calonge, 1984) i
Joan Tomàs Martínez Grimalt
(Palma, 1984). Vadell, autor
prolífic que darrerament ha pu-
blicat *Temple* i *Akbar*, explora
el costat animal i violent de
l'home a través d'unes metàfo-
res denses, en el primer
d'aquests llibres, i un llenguat-
ge més planer en el segon. A tall
de declaració de principis, Va-

dell afirma que un poeta, si és
de veritat, ha de saber profetitzar
el present, i ell mateix es
posa en la pell d'un profeta i
s'adreça als lectors des d'una
distància emfàtica: "Em clogue-
ren un ull / perquè deia la veri-
tat / i la veritat / no fa estiu".

Martínez Grimalt, autor d'*Els
jorns i Proètica dels plaers*, que
es defineix com a "creador d'exa-
geracions compulsives", va col-
laborar també amb Vadell i Pons
Alorda en la creació d'*El poder i
la fortor*, manifest ple de rebel·lia
dels tres joves mallorquins.

Però l'oralitat, el tractament
de les multituds i la celebració de
la sensualitat no ho són tot. Tam-
poc no ho és tot la faceta teatral.
Curiosament, els autors més no-
vells en llengua catalana, tot i el
seu afany de transgressió, tot i la
utilització constant de neologis-
mes i les referències abundants
a les tecnologies modernes i a la
realitat virtual, segueixen recol-
zant-se, de manera conscient i
inconscient, en la tradició. Pos-
seïdors d'una vasta cultura lite-
rària, saben treure partit de les
seves lectures i fan servir gèneres

Relació dels llibres esmentats

Cilici
(Moll, 2009)
de Jaume C. Pons Alorda
(Caimari, 1984)
Premi Ciutat de Palma Joan
Alcover 2008

Akbar
(La Cantàrida, 2009)
de Pau Vadell i Vallbona
(Calonge, 1984)

Proètica dels plaers
(Moll, 2009)
de Joan Tomàs Martínez Grimalt
(Palma, 1984)
Baladaspirina
(Edicions 62, 2008)

de Rubén Luzón
(València, 1982)
46è premi de poesia Ausiàs
March de Gandia

He vist el futur en 4D
(Moll, 2009)
de David Caño
(Olot, 1980)
Premi de poesia Vila de Lloseta
2009

Nedar-te la pell
(La Cantàrida, 2008)
de Pau Castanyer
(Palma, 1983)

L'ABC de Laia Martínez

(La Cantàrida, 2009)
de Laia Martínez i López
(Berga, 1984)

La cabra que hi havia
(Documenta Balear, 2009),
de Blanca Llum Vidal
(Barcelona, 1986)

Llibre dels errors
(La Cantàrida, 2009)
d'Eduard Carmona
(Deltebre, 1982)

**Pedra Foguera. Antologia
de poesia jove dels Països
Catalans**
(Documenta Balear, 2008)

poètics antics tot procurant omplir-los d'un contingut nou, adient a la realitat contemporània i a la seva experiència personal.

Alguns exemples

Un exemple d'això és el valencià Rubén Luzón, nascut el 1982 i autor de dos poemaris, *Cames ajudeu-me* i *Baladaspirina*, el qual li ha valgut el 46è premi Ausiàs March. En aquest darrer llibre, ben heterogeni en la forma i en el fons, i que de cap manera podríem qualificar d'antiquat, hi trobem sonets d'una gran perfec-

ció tècnica, i també una sorprenent i commovedora sextina. Mireu com comença: "Onze anys vas ser d'estels i pura festa. / Onze anys mutilats finalment pel càncer, / perquè duies tants oceans al ventre / i era tan groc l'hospital aquell vespre / que en pocs minuts vas aturar la pluja / i et vas lliurar amb docilitat d'espiga". Amb una sola estrofa ja estem posats en situació, i el poema segueix explicant-nos, amb un gran virtuosisme i un to de tendresa autèntica, la història d'algú molt estimat que va morir als onze

anys, barrejant-hi reflexions subtils sobre la vida, la mort i la relació afectiva entre els humans.

La mateixa tendresa, i la mateixa reflexió sobre l'amor, la mort i allò que ens envolta abans de venir a aquest món, es troben en els textos més recents de David Caño (Olot, 1980), autor de *Barcelona* i *He vist el futur en 4D*. Aquest segon llibre, guanyador del premi de Vila de Lloseta 2009, està escrit en forma de poemes en prosa i constitueix un diàleg amb en Blai, el fill del poeta, que encara s'està gestant. En el

dens teixit metafòric del seu llenguatge hi podem llegir frases d'una gran bellesa, com ara "La bellesa té les mans arrugades".

Posats a buscar imatges de molta força visual, ens podem centrar també en *Nedar-te la pell*, de Pau Castanyer (Palma, 1983), que és un recull d'haikus: un altre homenatge a la tradició, aquest cop oriental, i una col·lecció de flaixos de natura i d'estats anímics momentanis. Aquí en teniu un: "He vist la lluna sortir / d'entre una pla-

fent recitals arreu de Catalunya.

Però encara ens deixem tants d'altres noms! Si heu anat als recitals de l'Horiginal, o si heu llegit *Pedra, foguera*, antologia que recull una gran part dels joves poetes, us heu preguntat mai fins a quin punt, enmig de tanta activitat literària, és difícil ser un autor novell, donar-se a conèixer i fer-se valorar pels lectors?

Un poeta que s'ha atrevit a expressar aquest neguit i donar una mirada irònica a l'ambient que l'envolta és Eduard Carmona (Deltebre, 1982): "Per ser poeta / de capelleta / es veu que cal / un bon regal: / deus guanyar un premi, / o que et publiquin /, que si no ho fas / no t'entendràs / amb els poetes / més bons pures. / [...] No seràs d'ells / malgrat els mals / i les cabòries /, malgrat els talls / i les cridòries / que us fa la sang / a tots plegats", diu en un poema de títol força encertat: *Moral torta*. Autor d'un sol poemari, *Llibre dels errors*, Carmona es destaca per la transparència del seu llenguatge, per la sinceritat del to i una atenció, poc habitual, a la vida quotidiana i a les persones amb les qual es troba diàriament.

Tot i tractar-se de poesia lírica, Carmona no s'obsessiona amb la seva vida interior, sinó que deixa entrar a les pàgines del seu llibre personatges tan diversos com veïns de l'escala, perruquers, gitanos, estudiants, etcètera. Potser gràcies a aquesta actitud oberta els seus millors versos tenen un ritme de cançó i la immediatesa emocional d'un Ovidi Montllor...

Tant de bo, doncs, que els poetes novells amb talent es puguin obrir camí amb facilitat, i es guanyin la simpatia i el reconeixement de tots aquells lectors que vulguin seguir la trajectòria de la poesia des d'Homer fins als nostres dies.*

Els joves poetes catalans s'ajuden de la tradició

centa de núvols blancs. / Ara ja sóc fill d'aquest moment".

Evidentment, l'espai d'un article no és suficient per parlar de totes les personalitats poètiques que apunten en el panorama català. No hem de passar per alt les veus femenines, com ara la de Laia Martínez i López (Berga, 1984), autora del provocador *L'ABC de Laia Martínez (A d'adúltera, B de borratxa i C de cínica)*; o la de Blanca Llum Vidal (Barcelona, 1986), revelada en el llibre *La cabra que hi havia*, o les de Laia Noguera o Maria Cabrera, totes dues guanyadores del premi Amadeu Oller, que ja porten més temps publicant i

AVUI.cat

Connecta't amb nosaltres!